

Gündem yitirdiklerimiz

Âşık Şeref TAŞLIOVA

Günümüz âşık tarzı şiir geleneğinin en önemli temsilcilerinden Âşık Şeref Taşlıova, tedavi edildiği Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesinde 20 Eylül 2014 Cumartesi günü hayata gözlerini yumdu. Taşlıova için 22 Eylül 2014 Pazartesi günü saat 11.00’de Kültür ve Turizm Bakanlığınca bir anma töreni düzenlendi. Cenazesi, aynı gün Hacı Bayram Camisi’nde kılınan öğle ve cenaze namazının ardından Bağlum Mezarlığı’nda toprağa verildi.

Âşık Taşlıova, 1938 yılında Ardahan Çıldır’ın Gülyüzü köyünde dünyaya geldi. Babası Borçalı göçmeni Hacı Bey, annesi ise Nergis Hanım’dır.

Yedi yaşında babasını kaybetti. İlkokul üçüncü sınıfta, dedesi âşık Halil Efendi ve yöre âşıklarının etkisiyle âşıklığa heves etti. İlkokulu bitirdikten (1950) sonra Kars Cilavuz Köy Enstitüsünün giriş sınavlarını kazandı. Ağabeyinin ölümü üzerine ailesine yardım amacıyla öğrenimini yarıda bıraktı (1951). Âşık Şenlik’in oğlu Âşık Kasım, Âşık Gülistan ve Âşık Müdâmi’ye çırak olup onlardan bağlama çalmayı, şiir söylemeyi, halk hikâyesi anlatmayı öğrendi. Ayrıca yöresinin güçlü âşıklarından Hicrânî, Cevlânî, Âşık Abbas, Âşık Latif, Âşık Musa, Âşık İlyas, Âşık Merdan ve İslam Erdener’den de yararlandı. 1958-1960 yılları arasında Isparta, İzmir ve İstanbul’da

vatan görevini yerine getirdi. Askerlik dönüğü 1964 yılında Kars Radyosunun açtığı sınavı kazanarak radyoda çalıp söylemeye başladı. Kars Radyosunda on yıl kadar sözleşmeli olarak program yaptı. Bir yandan da çiftçiliği, âşıklığı sürdürdü. 1971 yılında ailesiyle Kars merkezine yerleşti. Âşık Murat Çobanoğlu’nun açtığı Âşıklar Kahvesinde sanatını yaşattı. 1990 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı Sivas Devlet Türk Halk Müziği Korosu sanatçılığına atandı. Ailesiyle birlikte Ankara’ya taşındı (1994). 2003 yılında yaş sınırından KTB’deki görevinden emekliye ayrıldı.

Âşık Taşlıova, yurt içinde ve dışında Türk âşık sanatını tanıtan en önemli âşıklardan biri oldu. 1967’den itibaren Konya Âşıklar Bayramı ile yurdun dört bir yöresinde düzenlenen âşıklar şölenlerine, festivallere, yarışmalara katılıp yüzün üzerinde birincilik kazandı. 1971’den itibaren yurt dışında da faaliyetlerini sürdürdü. ABD, Almanya, Avusturya, Belçika, Fransa, Danimarka, Hollanda, İngiltere, İran, İsveç, İsviçre, Lüksemburg, Kazakistan, Kırgızistan, KKTC, Pakistan, Polonya ve Türkmenistan’da kırkın üzerinde faaliyete katıldı. En son katıldığı faaliyet 14-17 Mayıs 2014 tarihleri arasında Türkmenistan’da düzenlenen Mahdumkulu Yılı törenleridir. Çok sayıda radyo ve TV programına konuk oldu. Beş çırak yetiştirdi.

Repertuarındaki halk hikâyelerinin tamamına yakını 1998-2002 yılları arasında TDK'ce Türk Dünyası Destanları Projesi çerçevesinde derlenerek yayımlandı (2008). Derlenen hikâyelerin müzikli bölümleri Doç. Dr. Armağan Coşkun Elçi tarafından doçentlik çalışmasında değerlendirildi.

Aldığı elliye yakın ödül içinde en önemlileri şunlardır:

1981 Müzik-San Vakfı Yılın Sanatçısı Ödülü

2001 Türk Dünyası Yazarlar ve Sanatçılar Vakfı Türk Dünyasına Hizmet Ödülü

2003 TDK-Karaman Valiliği Türk Diline Hizmet Ödülü

2005 İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Âşık-ı Âzâm Ödülü

2005 Tarsus Şelale Şiir Akşamları Karacaoğlan Onur Ödülü

2009 Orhan Şaik Gökay Şiir Ödülü

Taşlıova, UNESCO SOKÜM Sözleşmesi gereğince 2008 yılında KTB tarafından âşıklık dalında "Türkiye'nin Yaşayan İnsan Hazinesi" ilan edildi. Ardahan Üniversitesince 2010 yılında kendisine Türk Halk Bilimi dalında Fahri Doktor unvanı verildi, ayrıca Âşık Şeref Taşlıova Sempozyumu düzenlendi.

2008 yılında Kars Belediye Başkanlığı tarafından şehir meydanına heykeli dikildi.

Kırka yakın plak, ses kaseti ve CD yayımlanmış olan âşığın şiiirleri ve bazı yazıları

Bekir Sıtkı ERDOĞAN

Şair, Bekir Sıtkı Erdoğan, tedavi gördüğü İstanbul GATA Haydarpaşa Eğitim Hastanesinde 24 Ağustos 2014 Pazar günü hayata gözlerini yumdu. Cenazesi, 25 Ağustos 2014 Pazartesi günü Üsküdar Selimiye Camisi'nde kılınan ikinci ve cenaze namazları sonrası memleketi Karaman'a götürüldü. 26 Ağustos 2014 Salı günü Karaman Belediyesi Mezarlığı'ndaki aile kabristanında toprağa verildi.

Türk Dili, Türk Edebiyatı, Çağrı, Milli Kültür, Kars Eli, Türk Folklor Araştırmaları, Erciyes, Türk Folkloru, Kök, Köz, İnanç, Maya, Tarla, Gülpınar, Halkevleri, Meşale, Azerbaycan, Pınar, Çoruh ve Güneysu dergilerinde yayımlandı.

Basılmış eserleri şunlardır:

Şiir: *Gönül Bahçesi*, KTB Yayını, (1990), *Âşık Şeref Taşlıova Hayatı ve Şiirleri*, bs. haz. M. Mete Taşlıova, MEB Yayını 2010, genişletilmiş yayın 2012.

Halk Hikâyesi: *Âşık Şeref Taşlıova'dan Derlenen Halk Hikâyeleri*, bs. haz. Prof. Dr. Fikret Türkmen-Nail Tan-Doç. Dr. M. Mete Taşlıova, Ankara 2008, gen. 2. bsl. 2014, TDK Yayınları: 931.

Halk Müziği: *Âşık Şeref Taşlıova'nın Ezgi Repertuarı*, haz. Doç. Dr. Armağan Coşkun Elçi, Ankara 2011, Gazi Kitabevi Yayını.

Hakkında Türkiye üniversitelerinde üç bitirme, iki yüksek lisans tezi ve bir doçentlik çalışması yapıldı.

1959 yılında evlendiği Münire Hanım'dan altısı kız (Ülkü, Benire, Songül, Çiğdem, Dilek, Zübeyde) biri erkek (Müammer Mete) yedi evladı vardır.

Âşık Taşlıova, hem şiir yazma hem hikâye anlatma hem de doğaçlama şiir söyleme yeteneğiyle kusursuz bir âşıktı. Âşıklık geleneğinin bütün dallarında hüner sahibiydi. Geniş bir âşık makamları bilgisi vardı. Mekânı cennet olsun!

Erdoğan, 8 Aralık 1926 tarihinde Karaman'da doğdu. Babası Yahya Bey, annesi ise Advıye Hanım'dır.

Karaman Gazi İlkokulu, Karaman Ortaokulu ve Kuleli Askerî Lisesini bitirdi (1946). Ankara'da Kara Harp Okulunda yüksek öğrenimini tamamlayıp piyade teğmen olarak TSK'de görev aldı (1948). Erzurum, Çankırı ve Ankara'daki birliklerde on yıl kadar subaylık yaptı (1948-1959). Ankara'daki görevi sırasında DTCF Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirerek (1953-1957)

Türk dili ve edebiyatı öğretmeni oldu. Beylerbeyi Deniz Astsubay Hazırlama Okulunda Türkçe Öğretmenliğine başladı (1959). Heybeliada Deniz Lisesi ve Deniz Harp Okulunda uzun yıllar edebiyat dersleri verdi (1963-1974). 1974 yılında Kd. Alb. rütbesi ve kendi isteğiyle emekliye ayrıldı. Emeklilik döneminde Kadıköy Özel Marmara Koleji ve Moran Lisesindeki birer öğretim yılı edebiyat öğretmenliğinin ardından Özel Alman Lisesinde on iki yıl Türkçe ve edebiyat derslerini okuttu (1979-1992).

Şiir yazmaya ilkokul üçüncü sınıfta başladı. Kuleli Askerî Lisesinde şiirlerini yayımlamaya karar verdi. İlk şiiri 1944 yılında *İstanbul* dergisinde yayımlandığında henüz 18 yaşındaydı. Şiirlerinde genellikle aruz ve hece ölçüsünü kullandı. Rubai yazmaya özel bir önem verdi. Şiirleri; *Çınaraltı*, *İstanbul*, *Şadurvan*, *Türk Yurdu*, *Yedigün*, *Hisar*, *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, *Türk Dili*, *Türk Edebiyatı*, *Çağrı*, *Türk Ocağı*, *Millî Kültür* ve *Kümbet Altında* dergilerinde yer aldı. *Hancı/Binbirinci Gece*, *Kışlada Bahar* ve *Marya* şiirleriyle büyük ün yaptı.

Hancı, *Göz Göz Oldu Yüreğim* adlı şiirleri bestekâr Selahattin İnal; *Rüzgâr Kırdı Dalımı* ve *Kışlada Bahar* ise Selahattin Erköse tarafından bestelenerek halkın en sevdiği şarkılar arasında yer aldı.

Şairin önemli bir yönü de marş şiiri/güftesi yazmadaki başarısıydı. Deniz Harp Okulu Marşı (1965), 50. Yıl Marşı (1973), 100. Yıl Marşı (1981), 75. Yıl Marşı (1998) yazma yarışmalarında birinci olmuş ve yazdığı marşlar bestelenmiştir. Fırat Ü Senatosunca 2000 yılında kendisine fahri edebiyat doktoru unvanı verilmiştir.

Şairlik dışında hat sanatıyla da ilgileniyor, levha yazıyordu.

Edebiyatın sadece şiir dalıyla ilgilendi. Az fakat sanat değeri yüksek şiir yazmaya özen gösterdi. Kitapları, tür ve ilk baskı yıllarına göre şöyle sıralanabilir:

Şiir: *Bir Yağmur Başladı* (1949), *Yalan Dünya* (1958), *Dostlar Başına* (1965), *Bekir Sıtkı Erdoğan/Eserlerinden Seçilmiş Şiirler ve Almancaya Çevirileri* (1993).

Deneme/Sohbet: *Hayatın Manevi Boyutları* (Fatma Karabıyık Barbarosoğlu, Fırat Kızıltuğ, Hakan Poyraz, Hüsrev Hatemi, Nazif Şişman ve Ömür Ceylan'la, 2005).

Sabır Sarmaşıkları (Rubailer), *Gönüller Kavşağı* ve *Kaybolmayan İzler (Elif Divanı)* ise baskıya hazırladığı ancak yayımlanmadığı eserleridir.

Eşi Zeliha Hanım'la oğlu Yahya'yı daha önce kaybetmişti. Kızı Sahil Dural hayattadır.

Halk ve divan şiiri zevkini, çağdaş şiir anlayışıyla yoğuran şair Bekir Sıtkı Erdoğan, bu yönüyle Yahya Kemal Beyatlı'nın da takdirini kazanmıştı. Ruhu şad olsun.

Nail TAN